

REGLEMENTAREA CAZURILOR SPECIALE DE EXECUTARE SILITĂ A CREANTELOR BUGETARE

Av. dr. Gheorghe Matei, Managing Partner Tax Department - S.C.A. LEAUA DAMCALI DEACONU PĂUNESCU -
LDDP

Av. Radu-Dragoș Pigui – avocat colaborator la S.C.A. Leaua Damcali Deaconu Păunescu – LDDP

Conform **art. 220 alin. (2¹) din Codul de procedură fiscală, prin ordin al președintelui A.N.A.F. se stabilesc:**

cazurile speciale de executare silită, precum și

structura abilitată cu ducerea la îndeplinire a măsurilor asigurătorii și efectuarea procedurii de executare silită

În aplicarea prevederilor art. 220 alin. (2¹) din Codul de procedură fiscală a fost emis Ordinul Președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3744/2015 privind stabilirea cazurilor speciale de executare silită, precum și a structurilor abilitate cu ducerea la îndeplinire a măsurilor asigurătorii și efectuarea procedurii de executare silită („Ordinul 3744/2015”).

Potrivit prevederilor art. 1 din Ordinul 3744/2015, **prin „cazuri speciale de executare silită” se înțelege** punerea în aplicare a dispozițiilor legale în materie de executare, generată de:

a) hotărârile judecătorești definitive pronunțate în materie penală, prin care s-a dispus recuperarea unor creante bugetare de la debitori persoane fizice, juridice sau de la orice alte entități (...).

Modificările aduse Codului de procedură fiscală prin Ordonanța Guvernului 30/2017, incidente în privința cazurilor speciale de executare silită și conținute în Capitolul XII¹ din Codul de procedură fiscală, clarifică modalitatea în care se derogă în ceea ce privește cazurile speciale de executare silită de la procedura de executare silită de drept comun a creanțelor fiscale:

- (!) capitolul XII¹ din Codul de procedură fiscală **se aplică pentru executarea silită a tuturor creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești pronunțate în materie penală**, provenite din săvârșirea de infracțiuni (art. 266¹ din Codul de procedură fiscală)

Fiind solicitată să emită o decizie, în temeiul dispozițiilor art. 2 lit. d) din Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3733/2018 privind componența și funcționarea Comisiei Fiscale Centrale, referitoare la competența pentru executarea silită a creanțelor stabilite printr-o hotărâre judecătorească definitivă prin care s-au stabilit obligații datorate bugetului local al unei unități administrativ-teritoriale, **Comisia Fiscală Centrală a arătat, în esență, că, pentru executarea silită a creanțelor bugetare stabilite printr-o hotărâre judecătorească pronunțată în materie penală, Consiliul Județean ar deține competența de a desfășura procedura de executare silită.**

Pentru a concluziona astfel, Comisia Fiscală Centrală a reținut că suma stabilită în sarcina unui inculpat printr-o decizie penală rămasă definitivă, reprezentând despăgubiri civile, constituie daune aduse bugetului județului respectiv.

Comisia Fiscală Centrală a arătat că, potrivit art. 220 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, creanțele care potrivit legii se administrează de autoritățile publice se pot executa prin executori fiscali organizați în compartimente de specialitate, aceștia fiind abilitați să ducă la îndeplinire măsurile asigurătorii și să efectueze procedura de executare silită.

Prin decizia emisă, Comisia Fiscală Centrală a concluzionat că, având în vedere faptul că autoritatea administrației publice locale Consiliul Județean administrează bugetul județului, competența executării silite a sumelor reprezentând despăgubiri civile ce se cuvin acestui buget aparține Consiliului Județean prin compartimentul propriu de specialitate.

Printr-o decizie pronunțată în cadrul unui dosar având ca obiect contestație împotriva executării silitе efectuate de un consiliu județean în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în materie penală, prin care s-a dispus recuperarea unor creanțe bugetare de la un debitor persoană fizică, **prima instanță** a reținut că:

- executarea silită din cauză privește o creanță bugetară care se administrează de o instituție publică, Consiliul Județean. Astfel, instanța a apreciat că ar fi incident art. 220 alin. (3) C. proc. fisc., conform căruia creanța se poate executa prin executori fiscali organizați în compartimente de specialitate astfel că, **Ordinul ANAF nr. 3744/2015 la care a făcut referire contestatorul nu ar fi incident în ceea ce privește creanța din cauză (!)**;
- **executarea silită s-a realizat pentru venituri proprii respectiv creanțe bugetare, de către Consiliul Județean, care nu are calitatea de organ fiscal local din cadrul autorității administrației publice locale care administrează creanțele fiscale ale bugetului local al unei unități administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziune administrativ-teritorială a municipiului în sensul prevăzut de alin. 3 al art. 221 C. proc. Fiscală, contrar susținerilor contestatorului** (subl. ns.)

În faza procesuală a apelului, a fost validată interpretarea prime instanțe și s-a reținut că, pentru executarea silită a unei creanțe bugetare stabilite printr-o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în materie penală, competența generală nu ar reveni organului de executare prevăzut în Ordinul 3744/2015, ci executorilor fiscali proprii din cadrul Consiliului Județean.

Referitor la calitatea de organ de executare competent, Tribunalul a reținut că instanța de fond în mod legal și temeinic a stabilit că aceasta revine intimatului Consiliul Județean, prin executori fiscali proprii.

Potrivit art. 220 alin. 3 din Legea nr. 207/2015, creanțele bugetare care, potrivit legii, se administrează de autoritățile sau instituțiile publice, se pot executa prin executori fiscali organizați în compartimente de specialitate, aceștia fiind abilitați să efectueze procedura de executare silită.

În aplicarea acestor dispoziții legale, Tribunalul a apreciat că instituția publică ai cărei executori fiscali sunt competenți să efectueze executarea silită a unei creanțe bugetare stabilite printr-o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în materie penală este Consiliul Județean.

Din normele procesual fiscale din dreptul pozitiv reiese fără îndoială că **legiuitorul a înțeles să atribuie competența de a desfășura procedura de executare silită a creanțelor bugetare *lato sensu* (i.e.: așadar, inclusiv a creanțelor datorate bugetelor locale) stabilite prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în materie penală către Direcția generală executări silite cazuri speciale, prin serviciile executări silite cazuri speciale regionale.**

Concluzia își găsește suportul în interpretarea sistematică a dispozițiilor cuprinse în:

art. 220 alin. (2¹) din Codul de procedură fiscală;

art. 1 și art. 2 alin. (1) din Ordinul 3744/2015;

art. 29 și 37 din Codul de procedură fiscală care reglementează competența generală a organelor fiscale centrale și, respectiv, locale.

Du toate acestea, în prezent, atât practica administrativă a Comisiei Fiscale Centrale, cât și practica unor instanțe judecătorești nu dau eficiență prevederilor exprese conținute în actele normative mai sus amintite. Aceasta în pofida faptului că intenția legiuitorului pare a fi fost aceea de a crea un cadru unitar pentru executarea silită a creanțelor bugetare stabilite prin hotărâri judecătorești definitive pronunțate în materie penală, în centrul căruia se află organul fiscal central, competent să efectueze executarea silită prin Direcția generală executări silite cazuri speciale, Serviciul executări silite cazuri speciale regional.